

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kinnél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkezdésményben részestül.
Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula

Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Egy szót . . .

"A Bécsben napvilágra került magyar kibontakozási terv" — azt tartják — megíusult. Azért a tervért ugyancsak nem kár. De más a nagy baj.

Mi itthon kétségben, tudatlanságban, izgalomban tartva, kíváncsiskodunk, aggódunk, bizonytalan gondolatoktól még bizonytalanabbakhoz kapkodunk. Azalatt Bécsben biztossat tudnak, beszélnek róluuk, cselekesznek, döntenek is, szegyént szegyénnel tetéznék a mi fejünkön.

Nem így van-e? Kicsoda nem látja még?

Háládatlan dolog már, azt hánytorgatni, hogyan jutottunk ide? A magyar vezényszócs ürgüggyel kezdett obstrukciós hadjárat balgaságát. A törvényhozásban a többségi elv megcsufolását. Az exlexbe kergetősdit. A Schönberger báróné segedelmét. A rejtelmes bécsi paktumot. Aztán a koalíciós pártok erkölcstelen alakoskodásait. Az elvek hirdetésének "szabadságát" a szoros engedelmeskedés kötelezettségével meghazudtolva, hitvány kérdésessé, kétszínűséggé belyegezve . . . Hánytorgassuk-e? Keserű elégtételre vagy gyámoltalan sajnálkozásra valót keressünk-e a lekavargott történetek és a mai buta állapotig fokozódott következményeik egybeállításával?

Bűnnek büntetése rajtunk ez a mostani "válság", ennek minden nyomorusága és szegyéne. Ez az "álságos válság."

Megmaradunk-e, megátalkodunk-e az álságnak abban a rendszerében, abban az örült szövevényében? Kellenek-e nekünk továbbra is a mesterséges illúziók és ámitás izgalmai? Kivánjuk-e továbbra is a megtagadások kéjét? Igen, vagy nem?

Ha igen, akkor legyünk készen a balgaságban való megátalkodottságunknak akár verálodozatára is.

De ha nem: akkor szánjuk, bánjuk, valljuk meg vétkünket, nem immel-ámmal, tétozáva, s tovább hibázva, mint némely vezérek (a lejtőn emelkedéssel példálózva) teszik, hanem a megtérés készségével, őszinte elhatározásával.

Erre a becsületes, nagy elhatározásra van a türhető megoldásért sovárgó nemzetnek legnagyobb szüksége.

Valljuk meg, hogy a függetlenségi politikának kormányzói polczra tolása *időszertlen volt*, és azért, mostanára, megbukott igyekezet és kísérlet. Magunkban tettünk kárt vele. Nagy károkat.

Valljuk meg, hogy a Deák Ferencz közjogi alkotása *bölcs volt, opportunus volt*. Vezérei lejárhatták magukat, elbuktak; de, nemzetül, mindannyian nyugodtak volnánk, ha, koalíciós kísérletek zátonya helyett, *annak* a régi szikla-alapján még szilárdan állhatnánk, ha *azt* békésen visszafoglalhatnánk.

Vallják meg ezt, vallja meg ezt (hiszen néha czélozgat is rá), vallja meg, nagy elhatározással, elszánt őszinteséggel, maga Kossuth Ferencz — a nemzetnek, a melynek az ő nevéhez és kijelentéseihez még bizalma van . . . valameddig tart.

Ezt tegye meg, ezt. *Tegye lehetővé, hogy minden magyar ember egyetérthessen* ebben az igazságban, a mely egy résznek változatlan meggyőződése, a más résznek (neki magának is) keserves tapasztalata. De igazság.

Vessen véget hitetetésnek, illuzióknak, álomkép kergetésnek. Ha ő maga felébredt: ébresszen föl mindnyájunkat. Ébresszen föl aljasult "eszakimó"-sorsunkból. Szóljon érthetően, hangosan:

— Ébredj fel, népem, álmod véget ért.

Csak erkölcsös alapon, csak az őszinteség, a bölcsen bevallott igazság kapcsával, de így egész biztosan, egygyé válhat a magyar a mai fenyegető helyzetben, és erősebbé, mint valaha volt.

Akkor aztán jöjjön, a minek jöni kell. Akár a fennálló törvény, jog és igazság, akár egy erős kéz kormányja; akár maga az önkényuralom. Egyetértve, összetartva megküzdünk a hullámokkal és elmerülni nem fogunk iszapba, sárba, megaláztatásból megaláztatásba.

Szemle.

Az előkelő napilapok hangulata pünkösdi vasárnapjára lehangoló, sőt bevallottan szomorú volt. Merre a kibontakozás? kérdi az E-s. A mostani parlament teljesen lejárt magát. A jövő parlamentjét kell már (feladata szerint is) megalkotnia. A jövő parlamentjében bizni kell, s attól várunk a legjobb megoldást. — Minden tekintély elkopott már, a kitől megoldást kellene várunk — fejtegeti a P. N. — Az Újság szerint a komédiának indult válságot Kossuth Ferencz rontotta meg, a ki nem bírja elviselni, hogy Justh Gyula nálánál nagyobb hazafinak lássék. — Hol a vezér? Ki a vezér? Álljon elő. A ki nem arra való, álljon félre, — ez a B. H. témája. — Tele van politikánk üres hazugságokkal — mondja a P. H. Hit és erő nélkül való theatrális felvonulásokkal operálunk. Az önálló bankról is csak nyelvelünk; pedig ez nem is politikai vívmány, hanem reális pozitív intézmény volna, melyet, valamint az önálló vámterületet, kitarító, tervszerű működéssel elő kellene készíteni. Nemzeti politikánk is csupa frázisokból áll; a magyar nyelv jogát sehohsem tudjuk megvédeni. Szinte kívánunk kellene egy erős abszolutizmust, hogy összetartásra, igazi tettekben nyilatkozó nemzeti ellenállásra sarkalna.

A hitoktatás nyelvének kérdése a magyar nemzeti kormány tekintélyének ugyancsak

nem kedvező végnélküli huzalkodásokban posványosodik el. Nagyszzebeni híradás szerint Apponyi Albert gróf közoktatási miniszter tudatta a nagyszzebeni görögkeleti érsekséggel, hogy „alapjában véve” elismeri az anyanyelv használatának jogát az elemi iskolai osztályokban, de a magyar tannyelvű iskolákban legalább a felső osztályokban megkivánja, hogy a hittani alapigazságok, egyes imák magyar nyelven is taníttassanak, különben kénytelen lesz a hitoktatási tiszteletdíjakat beszüntetni. A nagyszzebeni érsek erre körrendeletben intézkedett, hogy senki ne merészljen a hitoktatók közül a miniszter rendeletéhez alkalmazkodni. Megbotránkozással vette híret az érsek, hogy egyes kapzsi hitoktatók a tiszteletdíj kedvéért a miniszter rendeletére a hittant magyar nyelven és idegen tankönyv alapján tanították. Ezek ellen a szentszék fegyelmi eljárást indított. Az erdélyrészi görögkeleti román egyházmegyében 211 görögkeleti hitoktató 17.950 korona évi tiszteletdíjban részesül. Kárpótlásul a nagyszzebeni, fogarasi, kolozsvári és besztercezi hitoktatók részére kiutalt az érsekség a Rudolfin-alapból évi 3400 koronát, a többi 207 hitoktatóról pedig a szentszék fog gondoskodni.

A budapesti függetlenségi párt június 6-dikán, vasárnap délelőtt a központi város-házának udvarán országos függetlenségi pártgyűlést rendez. (Mivelhogy a képviselőház vagy nem tudja mit csináljon, vagy nem bátorkodik semmit sem csinálni a bank kérdéssel; de még csak az országgyűlési függetlenségi párt sem próbál bátran megnyilatkozni: annál fogva nagy szükség van egy *ős országgyűlés* tartására a központi városház udvarán, a polgármester engedelmével). Erre a gyűlésre a fővárosi függetlenségi szervezetek központi választmányának nevével felhívást intéztek az összes függetlenségi pártvezetőségekhez, hogy a gyűlésen mentül nagyobb küldöttségekkel szerepeljenek. Megjegyzendő, hogy a gyűlés napján Budapesten, bölcs előrelátásból, országos gazdaggyűlés is lesz, országos állatkiallítás rendezésével kapcsolatban. Ez utóbbinak látogathatása végett a kormány a vidéki kisgazdáknak vasuti jegykedvezményt engedélyez. Föltehető, hogy a vidéki kisgazdák majd csak a bankpárt gyűlésére is felvonulnak. — Ennyivel bátorkodik a kormány az önálló bank követelésének megvalósítását nyilvánvalóan és tüntetőleg elősegíteni.

A kisgazdák csak hadd kompromittálják magokat; nem lesz attól semmi bajok. Már a kormányzó körökhez közelebb álló függetlenségi tényezők a közelség egyenes aránya szerint igyekeznek óvatosabbak és körültekintőbbek lenni.

Hunyadvármegyének Déván a minap tartott közgyűlése „kellő körültekintéssel” tárgyalta Tolnay Lajosnak, a megyei függetlenségi párt jegyzőjének indítványát, hogy a törvényhatóság az önálló nemzeti bank véggett intézzen feliratot a kormányhoz. Az állandó választmány javaslata az volt, hogy a törvényhatóság, tekintettel arra, hogy a bankönállóság most a nemzet erejét meghaladó pénzügyi és közjogi nehézségekbe ütközik, a bankönállóság megvalósítására alkalmasabb időt választ. Maderspach Viktor a zsilvölgyi függetlenségi párt elnöke, tekintettel arra, hogy olyan állammal vagyunk összeköttetésben, melyet érdeke arra utal, hogy tőkét másutt és pedig olcsón helyezze el: *azt véli, legfontosabb érdekünk, hogy ezzel az állammal az összeköttetést, mely az osztrák-magyar bank képében fennáll, továbbra is fenntartsuk.* „A körülmények arra utalnak bennünket, hogy előbb oly állapotokat kell teremtenünk, hogy az önálló bankot annak alapján felállíthassuk, de ezt most követelni abszurdum. A kik most az önálló bank feldőlésével szemben beszélnek, vagy tévednek, vagy tévesztettek. A bankkérdés üzleti kérdés, a mit faji, nemzetiségi, vagy sovínisza szempontból tárgyalni nem lehet.” Éppen ezért indítványozza az állandó választmány javaslatainak elfogadását és Tolnay indítványának elvetését. A közgyűlés az állandó választmány javaslatát fogadta el nagy többséggel. És a kormány ennek a vármegyének függetlenségi bölcsességével teljesen meg lesz elégedve.

(Alsófehérvármegyénk még bölcsőbb, mert — „hivatalosan” — hallgat a bankról.)

Pünkösdi napján a bécsi Neue Freie Presse egy, állítólag „kiváló helyről” eredő cikket közöl valami függetlenségi párti „memorandumról” a bankügyet és a kibontakozást illetően. Ennek a tartalma oly képtelen tervezet, hogy nem lehet egyéb — bécsi sajtóhazugságnal.

Ünneplések s effélék.

Május 21-én hatvanadik évfordulóját ünnepezték Budavár 1849-diki hősi bevételének. A mióta a Hentzi-emlékoszlop nem áll többé ott, Budavár Szentgyörgy-terén: azóta annak az évfordulónak a jelentősége halványulni kezdett — függetlenségi politikusaik szemében.

Ugyanezen a napon Bécs közelében az asperni csata századik évfordulóját ünnepezték, a helyszínén, a király és Ferencz Ferdinánd királyi herceg részvételével, nagy katonai pompával; Budapest székes főváros koszorúja sem hiányzott innen; miniszterek sem hiányoztak, közöttük Günther sem, a ki a függetlenségi pártnak a kormánypolcokon egyik személyesítője — Polónyi után.

Amaz egyik ünnep függetlenségi harcunk legfényesebb napjának emléke. Ez a másik ünnep a magyarokat függetlenkedésre csábító nagy Napoleon vereségének az emlékezete.

Az abszolút többségű, a hatalomra jutott függetlenségi párt a maga politikai érzelmeivel való tüntetésre, hej, de nehezen tudta kiválasztani — és kikerülni az alkalmat a kettő között.

Hítvány tüntető szerep jutott a kismartoni ünnepen, május 27-én, Haydn József, a magyar születésű zeneköltő, a Gotterhalte szerzője halálának századik évfordulóján —

Bécs város hírhedt polgármesterének, Luegernek, a ki el mert jöni, eljött — koszorút tenni az „osztrák Énekek éneke” szerzőjének a sírjára, nemcsak, hanem szemérmetlen modorban, a tisztességes vendégjogot beszennyezve, a magyar állami és nemzeti önérdetet örült elszántsággal, oly botrányosan csapta arczul, a hogy erre krónikáink példát sem ismernek. Oh, ha élne egy Bartha Miklós és ha, (feltéve) nem kötné semmi érdek a görnyedt kormányhoz és koalícióhoz: akkor talán volna valaki, a ki „lángnyelvet adjon” a sérelemnek, mely még a járdák köveit is boszúra s lazadásra keltené. Mostanában a nagy egyetértésünk miatt és ellenzéki párt es mersz híján, az effele botrányos dolgok, egyik napról a másra, szépen elfölelődnék. Még csak egy anyaköri választmányt sem mozgósítanak a megtorlásra. Mert, ilyen alkalomból, igen bajos megállapítani, hogy nagyjaink közül kiket illeszen üdvözlő sürgöny. És hogy kiktől jöhet olyan válasz, a melyet — ablakba lehessen tenni.

Vegyes hírek.

— **Gyászhir.** Solymossy Endre székelyudvarhelyi ref. kollegiumi tanár, országgyűlési képviselő, május 27-én, Buziásfürdőn, hirtelen meghalt. Udvarhelyt temették el, 29-én, nagy részvétellel kísérve. Özvegy édes anyja, hét testvére, sógorai, sógornői és huszonöt unokatestvére gyászolják. A történelmi tárgyaknak volt buzgó, lelkes tanára. Az udvarhelyi iparos polgárságnak mindenben oktatója, tanácsadója. A város javát, haladását, több tettel, mint szóval, folyton munkálta. Egy elhanyagolt sósvízforrást, s a környező területet megszervezve, sok áldozattal és jóízűllet teli-nyári fürdővé s népkertté varázsolta, omnibusz-közlekedéssel kényelmesen használhatóvá tette. Az iparos polgárság számára vasárnap délutánokra népszerű előadásokat rendszeresített. Most egy éve a megüesedett városi választókerület országgyűlési képviselői mandátumát egyhangulag neki adták. Önzetlenségben, buzgóságban a néhai br. Orban Balázs volt az eszményképe, a kivel egy sorban fogják őt is, mint megszakadt pályájú epigont, emlegetni a székelyek.

— **Az országos Református Tanár-egyesület** június 1-én és 2-án tartotta ez évi nagygyűlését Rimaszombatban. A résztvevők között volt a Bethlen-kollégiumnak is több tanára. Az érkezőket Kovács László dr. polgármester és Veres Samu dr. főgimnáziumi igazgató fogadták és üdvözölték. A gyűlés tárgyaitól jövő számunkban fogunk megemlékezni.

— **Uj pótdadó.** A múlt év október 21-én tartott vármegyei közgyűlés határozatot hozott, hogy a vármegyei tisztviselők nyugdíj-alapjának a növelésére községekben 3, a városokban 1.5% pótdadó vettessék ki az összes állami adók után. Ezt a határozatot a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel együtt a múlt napokban jóváhagyta.

— **A gyermek ligáért.** Az április hó 1. és 2-dik napjain tartott gyermeknapokon a helybeli kereskedők és iparosok a következő adományokat adták a nemes célra, melyből a kisebb összegek 2 filléres bélyeges számlalapot elárúsításából (átvételéből) keletkeztek: Harmath Miklós, Székelyhidly Sándor és egy lakodalmi társaság Sulyok Ferencz által 10—10 kor. Tángel József, Fogyasztási Szövetket, ifj. Bisztricsányi

Lajos, ifj. Graef János, ifj. Winkler János 5—5 kor, Berkovics Béla (2%) 4 kor. 34 fillér, ifj. Melász János és Társa 3 kor., Áron János, Kósa Ödön, Fesztinger Dávid, özv. Székelyhidly Jánosné, Lányi Lajos, Jakab Károly, Nagy Dániel, Klemm Miksa 2—2 kor., Erdélyi Ernő, Réderberger Gyula, Király Béla, Fodor Károly, Dánfi Károly, Aczél Lajos, Székelyhidly Sándor, özv. Székelyhidly Jánosné, Novák István, Kovács József örökösei, özv. Wagnerne, Reich Mihály 1—1 korona, ifj. Bisztricsányi Lajos 1.40, Kósa Ödön 90 fill., Czirner J. Józsefné 60 f. Balla Béla, Johanna lisztraaktár 50—50 fillér, Dan Sándor, Földes Ede 20—20 fillér. Összesen 85 kor. 14 fillér. Nagyenyed, 1909. apr. 22. Dr. Winkler Albert, városi főorvos.

— **Az első majális** pünkösdi hétfőjén tartotta meg az iparos önképzőkör a sétaterén. Gyönyörű szép nap sugaras délután volt, a sétáló közönség egészen ellepte a sétateret és élvezettel hallgatta Aradi Jancsi jó zenéjét. A fiatalság este 8 órakor tánczra perdült és a legjobb hangulatban mulatott hajnalig. A majális bevétele szintén kedvező volt.

— **Madarak és fák napja.** A nagyenyedi állami el. leányiskola, a fiúiskola és a tóthutcai iskola növendékei június hó 5-én a madarak és fák napjával kapcsolatban egész napra a „Bükkös-laposra” fognak kirándulni. A kivonulás reggel 8 órakor kezdődik. Vendéglősről gondoskodva lesz. Aki délben rendes meleg ebédet kíván, azt Dánfinál, a Tigris vendéglőseknél június 4-én déli 12 óráig jelezzék. Ezen kirándulásra a szülőket és az érdeklődő közönséget is tisztelettel meghívják az iskolák igazgatói.

— **Az ipartestület** f. hó 6-dikán a sétater fedett táncz helyiségében, a „Nagyenyedi Daloskör” közreműködésével, az ipartestületi segélyalap javára, hangversenyvel egybekötött nyári táncmulatságot rendez. Műsor: 1. Wagner: „Tanhäuser” bevonulási indulója; a daloskör zenekarának kíséretével éneklő daloskör vegyeskara. 2. Szaval Székely Albert. 3. Meyerbeer: „Hugenották” dalművéből „Pagen” áriát éneklő a daloskör zenekarának kísérete mellett Csiky Istváné. Délután 5—7 óráig a helybeli önk. tüztöltő-egylet zenekara sétaversenyt ad, melyre a belépti-díj 40 fill. hangverseny kezdete este 1/29 órakor, utána táncz. Esti hangversenyre és tánczra belépti díj személyenkint 1 k 60 f. Felülfizetések a jótékony célra közönnel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak.

— **A Daloskör összejövetele.** A Daloskör elnöksége ez uton értesíti összes alapító, partoló és működő tagjait, hogy f. hó 6-án este 9 órakor a Sétaterén barátságos vacsora keretében összejövetelt tart az Ipartestület műsoros majálisán való szereplése alkalmából. Vacsora nem kötelező!

— **Svärdström Valborg** svéd művésznő dalestelyenek műsora június 8-án: I. Ádám: Berta ariája a Nürnbergi babából. II. 1. F. Weingartner: Liebesfeier, 2. Fr. Schubert: Die Forelle, 3. H. Wolf: Storchensbotschaft, 4. Löwe: Niemand hat'gesehen. III. 1. Grieg: Killing dans, 2. Beckmann: Der Wind, 3. Danuström: Echo Polska. IV. Thomas: Románcz Mignonból. V. 1. Hermann: Mutterherz, 2. Tarnay: Ósz utója, 3. Dalibes: Les filles de Cadix. — Zougora kiserő: Tarnay Alajos, az orsz. zenekadémia tanára.

— **Verekedés.** Vasárnap éjjel a rozindulat és a részegség lepte meg azt a néhány iparossegédet, kik már korábbi haragból boszút forralva, egymásra rontottak. Verekedés közben előkerült a kés is Székely

János csizmadia segéd kezében és hasba szurta vele Veres Károly szabósegédet. Veres a kórházba került életveszélyes sebével; a rajta ejtett szúrás nyolcz centiméter hosszú és a belső részek is megsérültek. A rendőr azonnal közbelépett, de még vele szemben is hevesen ellenszegültek a verekedők.

— **Kitiltott taneszközök.** A vallás- és oktatásügyi miniszter „Die Erde zum Gebrauch in Schulen. Verlag von C. Abel Klinger in Nürnberg, Construiert und in Stahl gestochen von J. A. Bühler.“ című földgömböt és a „Schul-Wandkarte von Europa nach dem Entwürfe und unter der Leitung des Vinzenz v. Haardt ausgeführt in Ed. Hölzels Geograf. Institut in Wien 1883. 2. Auflage“ című falitérképet az 1909. évi 36.363. számú rendeletével, mert a magyar közjogba ütköző hibákat tartalmaznak, továbbá mert figyelmen kívül hagyják az 1898. évi IV. t. cz. rendelkezéseit, végül mert fogycékos és elavult tartalmuak, a hazai összes elemi, polgári, valamint kereskedő- és iparostanoncz iskolákból, a gimnáziumokból és reáliskolákból, a felsőbb leányiskolákból és a kereskedelmi iskolákból, a tanító, tanítónő és óvóképző intézetekből és egyéb közép- és felső-foku tanintézetekből kitiltotta.

— **A „balázsfalvi magyar kaszinó“** június 6-án a „vézai népkertben“, kedvezőtlen idő esetén az „Univers“ szálloda nagytermében, saját pénztára javára zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 5 órakor.

— **Szőlőkezelők összeírása.** Az egész országban szétszórtan élő szőlőkezelők és szőlészeti felügyelők saját jövőjük és családjuk érdekében országos nyugdíjintézetet óhajtanak létesíteni. Az előkészítés stádiumában szükség merült fel arra, hogy az összes szőlőkezelők és felügyelők valamint pinczemesterek pontos számáról és mellék körülményeiről adatokat nyerjenek. Az alispán felhívta ennél fogva az illetékes hatóságokat, hogy a területükön létező szőlőkezelőket írják össze s az összeírást a következő adatokkal terjesszék be az alispáni hivatalba: 1. Név, 2. lakhely, 3. életkor, 4. képzettség, 5. mily területű szőlőt kezel. Összeírandók továbbá az összes pinczemesterek is.

A divat.

— A Divat Ujság-ból. —

A mikor egy-egy új évszak köszönt be ránk, mely hozza magával a divat változásait, csak győzzünk eligazodni a sok levélben, melyek egy része elragadtatással teli és dicséri az új divatot, míg a másik része ugyanilyen mértékben szidja, gáncsolja, mint a melyhez hasonló izléstelenséget még soha senki sem látott. És ezzel szemben mi úgy vagyunk, hogy örvendünk a dicséretnek és nem tehetünk róla, ha az új divat valakinek nem tetszik.

A divatot nálunknál hatalmasabb ténye-

zők csinálják, a mindenható párisi „alkotók“ és a mi dolgunk, hogy módosítsuk, enyhítsük az évről-évre mindinkább lábrakapott túlzásokat. A Divat Ujság talán egyetlen e téren, mely úgy tervezte a képeit, hogy azokból mindenki kiválaszthatja a legdivatosabbat, de azért izléseket és czélszerűt is.

Különösen a prenszesz divatot éri dicséret és gáncs majdnem teljesen egyforma arányban. De könnyen meg is érthetjük. Amennyire mesésen illik a karcsu, sugar termetre, annyira nehéz kisebb, teltebb formákra alkalmazni. Most mindenki varja a teljes átalakulást, csak hogy az olyan gyorsan, a mint szeretnék, vagy gondolják, nem fog végbemenni. Az elégedetlenkedőket különben is megnyugtathatjuk azzal, hogy a divat krónikájában az ilyen krízisek nem ismeretlenek; gondoljunk csak a krinolinra, meg a turnürre; elég bizarr divat volt mind a kettő és az akkori hölgyek mégis hódoltak neki. Hogy mielőtt megadták magukat a divatnak, fel voltak-e háborodva, arról hiteles bizonyítékunk nincs, legfeljebb csak azt tudjuk, hogy az átmenet nem volt hirtelen és egy-egy gondolatnak volt ideje bőven a megérésre. Ma vagy divatos valami, vagy a divatját multa; középut nincs. Sietve élünk, sietve fogadunk és sietve vetünk el mindent.

Ezzel szemben a Divat Ujság nem tehet egyebet, minthogy megfelelni igyekszik minden izlésnek és szükségletnek, de hogy olyan divatot diktáljon, mely teljesen eltér az uralkodó divattól, azt nem teheti, mert nem akadna senki, a ki azt kövesse.

A Divat Ujság június 1. számában van néhány bizarr kép, mely egyenesen a párisi minták után készült. Ki mondhatja, egy-egy „moyen âge“ ruhára, hogy nem szép? Csak az, a kinek termetére nem illik. Ám azok aztán keressék a nekik megfelelőbbet, találnak eleget, mert van ám sok nem egyben dolgozott ruhamintánk is.

Mivel pedig azt reméljük, hogy végre csak lesz nyár is, nagyon sok szép, czélszerű és legdivatosabb furdóruhát is mutatunk be, nagyoknak és kicsiknek egyaránt. A legszebbet is elkészítheti kiki otthon, mert a szabásmintaiv és a szövegmagyarázat megadja erre a legrészletesebb utasítást.

A kalapok ezerfélék, vigyázzon hát mindenki, a ki válogat belőle, nehogy mert közben tetszetősnek látja, olyat tegyen fel, a mely már sehogy sem illik az arcához, mert a meenyire emeli az arcot egy-egy jól megválogatott kalap, annyira árthat a szépségnek, az összbenyomásnak a nem megfelelő.

A „Divat Ujság“ minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel, két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézet postautalványon lehet. A Divat Ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII. Rökk, Szilárd-utca 4. számú házban van.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Több pénze akkor lesz,

ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttésárukat

csak

a Nagyenyedi Szövőgyárból

vesz.

Arjegyzék ingyen küldetik.

Kiváló minőségű vadászfegyverek,

revolverek,

Elsőrendű gramofonok,

cimbalmok,

hegedűk,

citerák,

fuvolák,

harmonikák

és egyéb hangszerek,

Modern fényképező gépek,

látcsövek,

alpacca ezüst készletek,

bőröndök,

és az összes magyar szépirodalmi művek

csekély havi részletfizetés mellett

beszerezhetők

Aufrecht és Goldschmied b.t.

nagyáruházában

Budapest, Rákóczi-út 26.

Arjegyzék kívánatra, ingyen és bérmentve.

WINKLER JÁNOS

villanyvilágítási szaküzlete

NAGYENYED, Főtér 5. sz.

Elvállalja villamos világítási berendezések szerelését, tervezeték és költségvetések díjmentes elkészítését.

Ditmar és Brünnér-féle lámpák és csillárokból rendezett állandó kiállítása megtekintésére az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja.

Gyakorlati tanácsokkal készséggel szolgál.

Sz. 2907-1909. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Frink István benedeki lakos végrehajtónak, Belgyán Szervaszián benedeki lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 74 korona tőke s jár. — továbbá ezennel esatlakoztatott Nagyenyedi kiegészítő takarékpénztár részvénytársaság 220 kor., 200 kor., 400 kor. s jár. — Frink István javára 105 kor. s jár. — Benedeki gör. kath. egyház javára 83 kor., 94 kor., 108 kor. tőke és jár. — Alsófehérvármegyei Gazdabank és takarékpénztár részvénytársaság javára 70 korona tőke és jár. — Tóvisi takarékpénztár javára 90 kor., 140 korona tőke és jár. — Magyarigényi takarékpénztár javára 290 kor., 236 kor. s jár. — Seres Miklós javára 122 kor., 168 kor. s jár. valamint a benedeki reform. egyház javára 150 kor. tőke s jár. kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbírósk kerületében levő a benedeki I. Rész. 51. sz. tkvben A + 1-5. r. sz. 7-10, 12, 14-17. rend, 116 b., 117 b., 656 b., 765, 884 b., 905 b., 1183., 1184., 1202 b., 1341/1., 1422 b., 1560 b., 1733 b., 2023 a., 2023 b., 2068 b., 1468 b. hr. sz. fekvőkből végrehajtást szenvedőt illető fele részjuttalékára, de a C. S. a. Mikleá Szofia szül. Kérrő javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával összesen 1385 koronában megállapított kiáltási árban elrendeltek.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi Junius hó 26-ik napján délelőtt 9 órakor Benedek községében megartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével kötelesek az ingatlanok kiáltási árának 10 %-át bánatpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §. értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1909. évi május 5-én.

Weiner Sándor,
kir. járásbíró.

143 1-1

KRISTÁLY szénsavnyomás alatt töltött

forrásásvíz.

Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Kapható minden jobb fűszer- és vegyeskereskedésben.

Főraktár:

Grünfeld Dávid utodal cégénél, Nagyenyeden.

126 01-17

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható **KLEMM PÁL** cégénél Szentkirály-utca 128.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

	
Nagyenyedi Kiegészítő Takarékpénztár r.-t. Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.	
Előnyös és elad értékpapírokat. Vásárol elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés díj mellett. Letétbe kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Idégen az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíthat le. Váltókat Allandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire. kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíthat le. a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.
Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.	Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

A NAGYSZEBENI

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 1/4 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f. b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.	b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f. c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
B. 5 1/2 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K. a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f. b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.	D. 6 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K. a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f. b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f. c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f. d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

C. 7 1/4 % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.
 a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.

Valamennyi kölcsön — az egyszerűsítéskorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet l. fajtázta anyagra.

NAGYENYED= re
Alsófehér m.

Gyümölcsfák, dísz- és kerítésnövények stb.
Nemes szilvacsemetekben nagy készlet.

Szőlőoltványok
európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
Arjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

58 1-